

ÅRSRAPPORT | 20 Trygg Trafikk Møre og Romsdal | 19

TRYGG TRAFIKK

Regionleder: Per Gjerde
Fylkeshuset
6404 Molde
Telefon: 982 33 123
E-post: gjerde@tryggtrafikk.no

Rådgiver: Erik Hartmann
Telefon: 905 39 377
E-post: hartmann@tryggtrafikk.no

Rådgiver: Harald Torseth
Telefon: 916 76 400
E-post: torseth@tryggtrafikk.n

TRYGG TRAFIKK I MØRE OG ROMSDAL

Trygg Trafikks arbeid i Møre og Romsdal bygger på Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019 samt *Handlingsplan for trafikksikkerhet i Møre og Romsdal*.

Fylkessekretariatet i Møre og Romsdal ble opprettet i 1984. Regionlederen har kontor plass i Molde og leder

Trygg Trafikks arbeid i fylket. Regionlederen er lønnet av Trygg Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter dekkes av Møre og Romsdal fylkeskommune.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Kommunene
- Politiet ved politistasjonene, lensmannskontorene og UP i Møre og Romsdal
- Landsforeningen for trafikkskadde
- MA
- NAF
- Folkehelsekoordinatorene i fylket
- Molde Fotballklubb
- Kristiansund Ballklubb
- Aalesunds Fotballklubb
- Røde Kors

MEDLEMMER

- Aukra kommune
- Aure kommune
- Eide kommune
- Giske kommune
- Haram kommune
- Herøy kommune
- Kristiansund kommune
- Møre og Romsdal fylkestrafikksikkerhetsutvalg
- Nettet kommune
- Norddal kommune
- Stranda kommune
- Surnadal kommune
- Sykkylven kommune
- Tingvoll kommune
- Ålesund kommune

TRAFIKKSİKRE KOMMUNER I MØRE OG ROMSDAL

Møre og Romsdal har ingen godkjente trafikksikre kommuner per i dag. Trygg Trafikk vil satse ekstra på trafikksikre kommuner i 2020.

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

INNHold

Dette er Trygg Trafikk.....	3
Omkomne i veitrafikken	4
Aktiviteter 2019	5
Trygge og sikre barn.....	6
Trafikksikker ungdomstid	8
Sikkerhet for fotgjengere og syklister	10
Systematisk trafikksikkerhetsarbeid.	11
Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd	12
Økonomi og finansiering	13
Framtidige behov og muligheter	13

ÅRSRAPPORT MØRE OG ROMSDAL 2019

REDAKTØR: Per Gjerde

KORREKTUR: Nye Tillen

DESIGN: October Design AS

[www.tryggtrafikk.no/
møreogromsdal](http://www.tryggtrafikk.no/møreogromsdal)

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafikksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet.

Vi sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafikksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafikksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafikksikkerheten i mange år fra mover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt

Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafikksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks regionledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafikksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafikksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafikksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

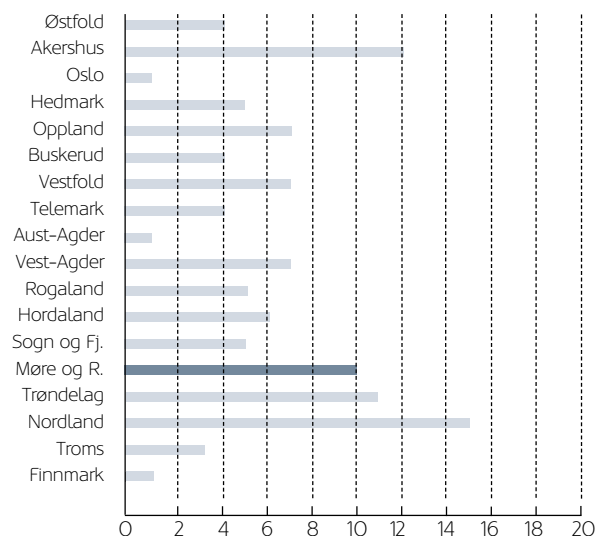
Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafikksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd

Ti omkom i trafikken i Møre og Romsdal i 2019

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2019

Aktiviteter 2019

Barnehage

Videreføring av tidligere tiltak

- prosjekt om sikring av barn i bil
- kompetanseheving for ansatte
- verving til Barnas Trafikkklubb
- kurs for barnehageansatte
- møter med kommunens ledelse, styrere, helsestasjon
- trykking av nytt materiell
- evaluering

Ungdomsskolen

Utarbeidelse av handlingsplaner og videreføring av tidligere tiltak

- nettverksmøter, trafikk som valgfag
- sykkelkurs
- materiell
- premier

Trafikksikkerhet i fotballmiljøet

Videreføring av tidligere tiltak

- #syklemedhjelm er hovedbudskap i samarbeidet med klubbene
- fotografering og publisering

Trafikksikker kommuner

Kommunale trafikksikkerhetsplaner

- kommuneseminar
- møter
- stimuleringsiltak
- materiell

Russen

- «edrunøkkel»
- samarbeid med Statens vegvesen og Møre og Romsdal fylkeskommune
- kontroll av russebiler

1. Trygge og sikre barn

Overordnet mål: *Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

I 2019 ingen barn i trafikken. Antall trafikkuulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Sikring av barn i bil via barnehagene i fylket

De fleste barn i bil er sikret, men barn sikres ikke lenge nok bakovervendt, og mange er ikke klar over hvordan feil bruk av belte kan forårsake stor skade på barn ved ulykker. Kampanjen om sikring av barn i bil gjennomføres nå årlig i Møre og Romsdal. Kampanjen gjennomføres av barnehageansatte som har fått opplæring av Trygg Trafikk. Det fører til at de ansatte i barnehagene får mer kunnskap og blir mer opptatt av trafikksikkerhet, blant annet ved transport av barnehagebarn.

To enkle budskap formidles:

- Barn skal sikres bakovervendt til de er minst 4 år.
- Beltet skal ned på hofta, strammes og ligge godt inn på skulderen.

Målgruppen er foreldre som henter og bringer barn til barnehagen. Ved inngangspartiet til barnehagen skal foreldre og ansatte møte 170 centimeter høye søyler med

to budskap: Budskap 1 den første uken og budskap 2 den andre uken. Inne i barnehagen får foreldrene utdypende informasjon på kort i samme format og farge som søylene. Denne informasjonen overleverer barnehageansatte personlig til foreldrene.

Kampanjen virker begge veier:

UT: Alle foreldre (cirka 15 000) som leverer barn i barnehagene i Møre og Romsdal, skal lære de to viktigste tingene om sikring av barn i bil.

INN: 4500 barnehageansatte i 320 barnehager skal informeres og bli litt «eksperter» som kampanjeansvarlige. Har barnehagen frontet en kampanje om sikring av barn i bil, vil de selv også sørge for sikker transport, både som gående langs vei og i bil.

Alle kommunene som ble tilbudt kampanjen, har tatt imot kampanjen. Trygg Trafikk starter med informasjonsmøte for alle barnehagelederne og en gjennomgang av alt informasjonsmateriell. Deretter fordeles materialet ut i barnehagene i kommunen.

Det helt spesielle i Møre og Romsdal er at Trygg Trafikk samarbeider med politiet/UP, som holder kontroller i kommunene i forbindelse med kampanjen.

Kampanjen rulleres gjennom alle kommunene i fylket og blir evaluert av alle barnehagene.

Barnas Trafikklubb

Trafikkopplæring er ikke obligatorisk i barnehagens rammeplan, men Trygg Trafikk stimulerer til trafikkopplæring gjennom kurs og læringsressurser. Skal

Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner.

kommunene bli godkjent som Trafikksikker kommune, er det et krav at alle barnehagene har dokumentert at de har trafiksikkerhet i sine lokale planer, og at de har skriftlige rutiner som ivaretar barns trafiksikkerhet.

I 2019 har Trygg Trafikk i Møre og Romsdal satset på å øke medlemsmassen i Barnas Trafikklubb gjennom å få barnehagene til å registrere seg som medlemmer. En kort kampanje i oktober førte til cirka 90 flere medlemskap i Barnas Trafikklubb.

2. Trafikksikker ungdomstid

Overordnet mål: *Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkarfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnæringer i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

Trygge skoleveier og trygg skoletransport

Trygg Trafikk i Møre og Romsdal får jevnlig henvendelser som gjelder skoleveier og skoletransport. Mange foreldre føler seg utrygge i forbindelse med barnas skolevei. Samtidig er foreldrekjøring til skolene en av årsakene til at skoleveien oppleves som farlig. Trygg Trafikk gir veiledning til foreldreutvalg ved skoler og enkelforeldre i disse sakene.

Trafikk som valgfag

En rekke ungdomsskoler i Møre og Romsdal tilbyr nå trafikk som valgfag. Dette er en viktig arena for å gi elevene god trafikkopplæring. På den måten blir de bedre rustet i den mest ulykkesutsatte perioden i livet. Trafikalt grunnkurs kan inngå som en del av faget, og elevene får dette godkjent dersom læreren er kvalifisert for dette. For at valgfaget skal være godkjent som trafikalt grunnkurs, må skolene følge bestemmelsene Statens vegvesen har satt for opplæringen.

Trygg Trafikk arrangerte nettverkssamlinger for de som står ansvarlig på skolene for gjennomføring av valgfaget trafikk.

Russen

For noen år siden skjedde det en tragisk trafikkulykke hvor en russ døde i Molde. I etterkant av dette utviklet elevene

En rekke ungdomsskoler i Møre og Romsdal tilbyr nå trafikk som valgfag. Dette er en viktig arena for å gi elevene god trafikkopplæring.

ved Akademiet VGS en trafikksikkerhetskampanje kalt «Edrunøkkel». Hvert eneste år gjennomfører Statens vegvesen i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune kontroller av russebler. I den forbindelse får hver russebil utdelt edrunøkkel, en nøkkelholder som tydeliggjør hvem som har ansvar for den enkelte russebil. I tillegg arrangeres det besøk på skolene i russetiden gjennom helsestasjoner, politi, Statens vegvesen og Smiso.

Trygg Trafikks sentrale aktivitet #ErDuSikker? ble gjennomført på fire videregående skoler i Møre og Romsdal i 2019.

3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister

Overordnet mål: *Det skal bli tryggere å sykle og gå.*

Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelmer, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørsler. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Prosjekt: Ballhenterne – #syklemedhjelm

Trygg Trafikk har i en årrekke samarbeidet med toppklubbene i fotball i fylket. Per dags dato er det samarbeid med Molde FK, Kristiansund BK og Aalesunds FK. Samtlige ballhenter i alderen 12–14 år som besøker eliteseriearenaene, skal gjennomgå et trafiksikkerhetskurs. Tidligere ble dette gjennomført med video om sikker transport til og fra trening og kamp. Vi har i 2019 endret temaet for trafiksikkerhetskurset til å gjelde bruk av sykkelhjelmer.

I tillegg til at denne kampanjen når fram til foreldre og unge fotballspillere i fylket, skaper den også en trafiksikker bevissthet hos utøverne og lederne i de tre eliteklubbene.

#syklemedhjelm er en kampanje som er spesielt utviklet for ungdomsskolen. Deler av denne er nå satt i drift i forbindelse med ballhenterprosjektet. Det er satt opp en utstillingsmonter på alle tre arenaene. De unge ballhenterne skal ta på seg sykkelhjelmer som står utstilt. De tar bilde av seg selv og sammen med andre når de har på seg sykkelhjelmer. Bildene legger de ut på Instagram under #syklemedhjelm.

#syklemedhjelm

#syklemedhjelm er utviklet i samarbeid med ungdomsskoler. Prosjektet har ligget «brakk» i 2019, men vil bli gjennomgått og tatt opp igjen i 2020.

Refleks

Trygg Trafikk gjennomfører årlige tellinger av refleksbruk. I 2019 foretok politipensjonistene i Nordmøre og Romsdal tellingen for Trygg Trafikk. Resultatene viser at vi ligger på landsgjennomsnittet i refleksbruk. Kvinner er noe bedre enn menn til å bruke refleks.

Trygg Trafikk har også samarbeidet med lokale MA til utdeling av reflekser. Skoler og andre som ønsker å vektlegge refleksbruk, har fått tilsendt reflekser som er blitt delt ut.

4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid

Overordnet mål: *Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafiksikkerhet.*

Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafiksikkerhet, blant annet som veieier, skoleeier og arbeidsgiver. Trafiksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafikksikker kommune og Trafikksikker fylkeskommune er godkjeningsordninger utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafiksikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafiksikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

Trygg Trafikk i Møre og Romsdal har i 2019 hatt bemanningsutfordringer. Det ble i september ansatt ny regionleder. Det kommunale trafiksikkerhetsarbeidet har av den grunn stoppet litt opp. I 2019 er det ingen godkjente trafiksikre kommuner i Møre og Romsdal.

Flere kommuner er imidlertid kommet i gang med arbeidet for å bli trafiksikre kommuner. Molde kommune

(tidligere Midsund/Neset/Molde), Hustadvika kommune (tidligere Fræna/Eide), Stranda kommune, Sunndal kommune og Sykkylven kommune er i gang.

Trygg Trafikk vil i 2020 i hovedsak satse på systematisk trafiksikkerhetsarbeid gjennom å få flere kommuner med i prosessen for å bli godkjent som Trafikksikker kommune.

Foto: Henrik Hokaasen Røyne

5. Bedre trafikkikkerhet og trafikkikker atferd

Overordnet mål: *Trafikkikkerheten i samfunnet bedres.*

Antall alvorlige trafikkulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

Trygg Trafikk i Møre og Romsdal har et nært og godt samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune, Statens vegvesen og politiet. Det har blant annet vært gjennomført jevnlig møter i FTU. I forbindelse med kampanjen om sikring av barn i bil har vi hatt et utstrakt samarbeid om

kontroller i aktuelle tidsrom og på aktuelle steder i fylket. Det er gjennomført møter i den forbindelse. Det har også vært gjennomført nettverksmøte for valgfaget trafikk i ungdomsskolen.

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks regionleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold dekkes av Møre og Romsdal fylkeskommune.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2018	Inntekter 2019	Kostnader 2019	Saldo 2019 Overføres til 2020
0 - (Ingen verdi)	-2 705	-	2 705	-
16 - Ikke tøft	134 791	100 000	-116 903	117 887
24 - Trafikksikre kommuner	6 409	132 004	-70 507	67 906
29 - Fylkesaktiviteter	-13 386	-	13 386	-
30 - Sykkelaksjonen	1 426	-	-	1 426
42 - Idrettsaktiviteter	30 295	110 000	-106 329	33 966
55 - Sikring av barn i bil	-82 623	251 722	-169 099	-
75 - Forebyggende gruppe	-11 421	-	11 421	-
99 - Reise, kontor og administrasjon	3 487	100 000	-180 824	-77 337
SUM	66 274	693 726	-616 151	143 849

Framtidige behov og muligheter

Trygg Trafikk i Møre og Romsdal vil videreføre det gode samarbeidet med Møre og Romsdal fylkeskommune, politiet, Statens vegvesen og andre aktører innenfor trafikksikkerhetsarbeidet.

Det vil i en periode framover være et større behov for systematisk trafikksikkerhetsarbeid. Dette arbeidet berører mange aktører i den enkelte kommune, blant annet barnehage, grunnskole, helsestasjon og kommuneadminis-

trasjon. Dette vil blant annet kreve økte økonomiske ressurser og økte ressurser til bemanning i Trygg Trafikk Møre og Romsdal.

Allerede etablerte aksjoner og kampanjer bør videreføres, og det bør utvikles nye. Det er viktig at aksjonene og kampanjene tilpasses prioriterte målgrupper.

Samarbeid, kreativitet og mot blir bare viktigere i arbeidet fram mot 2030.

Samarbeid fordi alle blir bedre når vi deler kunnskap og erfaringer på tvers av sektorene.

Kreativitet fordi vi trenger andre løsninger i framtiden enn dem vi har i dag.

Og **mot** fordi det må tøffere grep til hvis vi skal nå målene vi har satt oss.

Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk

TRYGG TRAFIKK

**TRYGG TRAFIKK MØRE OG
ROMSDAL**
6404 Molde
Tlf.: 905 39 377

hartmann@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no/moreog-romsdal

TRYGG TRAFIKK
Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no